

ಅರಿಭಯಂಕರ ನೈಷಧನ ಸಂಗರದಿ ಗೆಲುವವರಾರು
'ಪ್ರಭುವೇ, ಶತ್ರು ಭಯಂಕರನಾದ ನಳನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಲು
ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನದುರು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಲು ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ
ರಾಕ್ಷಸರಿಗೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಉಳಿದ ಮಾನವರ ಪಾಡೇನು? ಇನ್ನು
ಕಾಳಗದ ಮರುಳತನ ಬೇಡ. ನಳರಾಜನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸಂಧಾನ ಮಾಡಿ
ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮತ್ತೆ ಜೂಜಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಗೆಲ್ಲೋಣ. ಅದೇ ಉಚಿತ.'

'ಮಂತ್ರಿಯೇ, ರಾಜ್ಯದ ಉಳಿವು ಎಂದರೆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸುವುದು.
ಆದರೂ, ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ.'

'ರಾಜನೇ, ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ವೀರಸೇನನ ತನಯ ನಳನನ್ನು ಸೇರಿದ್ದಾಳೆ.
ಋತುಪರ್ಣ, ಚೈದ್ಯ, ವಿದರ್ಭರಾಜರು ಮತ್ತು ಅವರ ಪಡೆ ನಳನ ಜೊತೆಗೆ.
ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಳನಿಗೆ ಸರಿ ಮಿಗಿಲಾದವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ಯೋಚಿಸು.
ವಿಚಾರಿಸದೆ ಕಾದಾಡಿದರೆ ಮರಣ ತಪ್ಪದು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಕುಟಲ ಹೃದಯದ ನೆಲೆಯ ಬಲ್ಲೆನು
ಮಂತ್ರಿಯು ಹಿತ ನುಡಿಯಂತೆ ಪುಷ್ಕರನು ಬಂದು ನಳನನ್ನು ಕಂಡು,
ನಸುನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದನು.

'ಮಹಿಪತಿ, ನನಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವೇತಕ್ಕೇ? ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ. ನೀವು
ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹರ್ಷವಾಗಲು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ
ಜೂಜಾಡೋಣ. ಅದನ್ನು ಈ ರಾಜರಲ್ಲೆ ಈಡೇರಿಸಿ.'

'ಎಲೈ ಪುಷ್ಕರನೇ ಕೇಳು. ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಗಲಿ. ನೀನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ
ಹೆದರು. ನೀನು ಜೂಜಾಡಿದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತನು. ನಮ್ಮನ್ನು ಜೂಜಿಗೆ ಕರೆ.
ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನು ಇಲ್ಲ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಜೂಜಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ನಿನ್ನನ್ನು
ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಕುಟಲ ಹೃದಯದ ರಹಸ್ಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ
ಸರಿ ಕಂಡಂತೆ ಮಾಡು' ಎಂದು ನಳನು ಹೇಳಿದನು.

ಧರ್ಮರಾಜನೇ ಕೇಳು. ಪುಷ್ಕರನು ನಳನನ್ನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದು
ಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಮೊದಲು ಕಲಿಪುರುಷನಿಂದ ಗೆದ್ದ ಹಿರಿಮೆಯಲ್ಲಿ,
ಈಗಲೂ ನಳನುಪನನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೆಲ್ಲಬಹುದೆಂದುಕೊಂಡನು.
ಆಪ್ತೇಷ್ಟರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಓಲಗವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಸಭಾಸದರಲ್ಲೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಅನಂತರ ಆಟಗಾರರ ಮುಂದೆ ಪಗಡೆಯ
ದಾಳಗಳನ್ನು ತಂದಿರಿಸಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ

ವಿದರ್ಭ ಭೂಪಾಲ ಓಲಗ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಂತ್ರಿ, ಬಂಧು
ಬಾಂಧವರಲ್ಲೆ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಋತುಪರ್ಣನು ಬಾಹುಕನೊಂದಿಗೆ
ಆಗಮಿಸಿ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೂರುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿ ಬಾಹುಕ
ನನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನು ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕುರೂಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ?
ನಳನನ್ನು ಹೋಲುವ ಯಾವುದೇ ಚಿಹ್ನೆ ಇವನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು
ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಓಲಗ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪಾಕಶಾಲೆಗೆ
ಕಳಿಸಿದಳು. ತಾನೂ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಈತ ನಳನುಪನೇ ಎಂಬ
ಸಂಶಯ ಬಲವಾಗಿ ಕಾಡಿತು. ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು
ತನ್ನಿಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿದನು. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ
ನಳನು ಅವರನ್ನು ಮುದ್ದಾಡಿದನು. ದಮಯಂತಿಯ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆ
ಆಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳಪು ಮೂಡಿತು. ನಳನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ
ಕೂರಿಸಿ ರತ್ನಾಭರಣ ತೊಡಿಸಿ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಪುಷ್ಕರನು 'ನಳನುಪತಿಯೇ, ನೀನು ಗೆದ್ದರೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಾನು
ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವೆ. ಸೋತರೆ ದಮಯಂತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಒಪಿಸಬೇಕು' ಎಂದು
ಪಣವಿಟ್ಟನು. ನಳನು ಇಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ವೃಕ್ಷಗಳ ಹೃದಯ ಮರ್ಮ ತಿಳಿದ
ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯಿಂದ ತಾನು ಗೆಲ್ಲುವೆ ಎಂಬ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಪಣಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದನು.

ಇಬ್ಬರೂ ಆಟವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ದಾಳಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಆವೇಶದಿಂದ
ಪೈಪೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಮನ ನಲಿದು ಆಡಿದರು. ನಳನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು
ಬಯಸಿ ದುಗ, ಬಾರ, ಇತ್ತಿಗೆ ಎಂದು ಆಡಿದಾಗ ಅವು ಬಿದ್ದವು. ನಳನಿಗೆ ದಾಳ
ಹಾಕುವ ಕೈ ಚಳಕ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನೋಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗು
ವಂತೆ ನಳನುಪನು ಜಯ ಗಳಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ
ಉದ್ದೋಷಿಸಿದನು.

ಗುಣಸಂಪನ್ನನೇರಿದ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವ
ಸೋತು ಪುಷ್ಕರನು ಖಿನ್ನನಾದನು. ಸಂತೋಷ ಅವನಿಂದ ದೂರವಾಗಿ
ವಿಷಾದಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ದುಃಖಿತನಾದನು. ಗುಣಸಂಪನ್ನನಾದ ನಳನುಪತಿಯು
ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏರಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಮುನಿಜನರು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕೃಪೆ
ನಿನಗೆ ಲಭಿಸಲಿ ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡಿ ಹರಸಿದರು. ದೇವ ದುಂದುಭಿ
ಮೊಳಗಿತು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ನಳನ ಮೇಲೆ ಹೂವಿನ
ಮಳೆಗೆರೆದರು. ಪಂಡಿತರು, ಸಜ್ಜನರು, ರಾಜರು ನಳನುಪನನ್ನು ಆದರದಿಂದ
ಉಪಚರಿಸಿದರು. ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನಂತೆ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ
ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು.

ಪುರಜನರು ಬಂದು ರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು
ನೀಡಿದರು. ದೇವತೆಗಳು ನಲಿದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂಧು ಬಾಂಧವರಲ್ಲೆ ಕೈ
ಮುಗಿದು ವಂದಿಸಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ನೃಪನಿಗೆ
ಲಲನಾಮಣಿಯರು ಹರುಷದಿಂದ ಮನ ಒಲಿದು ಆರತಿ ಬೆಳಗಿದರು.

ಉದಾರ ನಳನುಪ
ನಳನುಪನು ಹಿಗ್ಗು ಹಿಂಗಿ ದುಃಖಿತನಾದ ಪುಷ್ಕರನನ್ನು ಮನಸಾರೆ
ಕ್ಷಮಿಸಿದನು. ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆದು,

'ಕೇಡುಂಟಾದುದು ಕಲಿಪುರುಷನಿಂದ. ನಿನ್ನದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ವೃಥೆ
ಪಡಬೇಡ. ನನಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನಂತೆ
ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತ ನಮ್ಮ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರು ಹೋಗು' ಎಂದು
ಹೇಳಿದನು.

ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪುಷ್ಕರನು ನಾಚಿ ವಿನಯದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ,
'ನೃಪನೇ, ನಿಮ್ಮ ಪಾದದಡಿಯಲ್ಲಿ ವಂಚಿಸಿ ಅಪರಾಧಿಯಾದೆ. ನನಗೇನು
ಗತಿ ಕಾದಿದೆಯೋ. ಕೃತಘ್ನನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದಿರಿ. ನೀವು ಸಜ್ಜನ ಶಿರೋಮಣಿ.
ನಾನು ಗುಣಹೀನ. ಕೃಪೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ' ಎಂದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ
ಮಾಡಿದನು. ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದಿತ್ತಿ ನಳ ಮಹಾರಾಜನು,

'ಇದಲ್ಲ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಫಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ'
ಎಂದು ನುಡಿದು, ಅವನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ನುಡಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಚಿನ್ನ,
ರತ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು, ಬಂಗಾರದ ರಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು.

ಮಹಿಪಾಲ ನಳನು ಬಾಂಧವರು, ಮಂತ್ರಿಶ್ರೇಷ್ಠರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು,
ರಾಜರು, ಕರಣಿಕರು, ಆಪ್ತರು, ವೀರ ಪಟುಭಟರು, ಮಲ್ಲರು, ತರುಣಿಯರು,
ಗಾಯಕರು, ಸುಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದು ಗೌರವಿಸಿ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದನು.

ರಾಜನು ಕನಕ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಲಿತರಲು ಎರಡು ಕಡೆ ವನಿತೆಯರು
ಚಾಮರವನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಜಟ್ಟಿಗಳು,
ಗಾಯಕರು, ವನಿತೆಯರಿಂದ ಆಸ್ಥಾನ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಕಲ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯದಲಿ ಕೈಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಿಯರಿಂದ
ಬರಹೇಳಿದನು

ವಿದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಮಯಂತಿಗೆ ನಳನ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ತನ್ನ
ಕೆಳದಿಯರೊಡನೆ 'ನೃಪತಿಯು ಪಂತದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕರನನ್ನು ಗೆದ್ದನೋ?
ಸೋತನೋ? ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕೃಪೆ ಹೇಗಿದೆಯೋ?' ಎನ್ನುವ
ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಳನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಅವರು,

'ತಾಯೇ, ತಮ್ಮಲ್ಲೊಂದು ವಿಚ್ಛಾಪನೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ನಳನುಪನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ
ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಭುವು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಪುಷ್ಕರನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಸಕಲ
ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬರಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.